

Fellesrådet og Kirkemusikkfestivalen

Festivaldirektør Bente Johnsrud har formidlet at KFiO ønsker at vår festival for fremtiden skal betale leie for kirkene de ti dagene festivalen pågår. Det er naturlig for meg som biskop i Oslo og styreleder å kommentere denne henvendelsen fra KFiO.

1. Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival (OIK) er *kirkens egen festival*. Ja, festivalen er registrert som en egen stiftelse, men dens eget styre består blant annet av Oslo biskop som styreleder, domprosten i Oslo (nå emeritus) og en organister i Oslo, blant annet domorganisten. Oslo biskop, min forgjenger Gunnar Stålsett, var også med og tok initiativet til OIK. Dernest kommer at kirker i Oslo, ikke minst Domkirken, er naturlige og selvsagte arenaer for konsertene.

2. Festivalen utgjør et vesentlig innslag i *det kirkelige liv* i perioden før påske: innholdsmessig med de tema og tekster som preger konsertene; den betydelige offentlige oppmerksomhet med omfattende pressedekning som den får; og ikke minst at kirkene fylles ved konsertene. Samtidig er festivalhøymesser i flere kirker på de to søndagene en naturlig del av programmet. Nevnes bør også at festivalen legger vekt på å engasjere barn og unge, og at den bidrar til viktig rekruttering til det kirkemusikalske liv.

3. Da jeg i sin tid var domprost i Oslo (96-98), kom diskusjonen om utleie av kirken til konserter med kommersielle aktører også burde medføre at disse aktørene betalte for leien. Det handlet nota bene om kommersielle og eksterne aktører. Det var naturligvis aldri tale om at det skulle betales leie for kirkens egne konserter. Her må det understrekes at OIK som kirkens eget tiltak *ikke er et kommersielt foretak* med profitt som én av komponentene i dens målsetting. Tvert imot støttes og finansieres festivalen med bidrag fra en rekke institusjoner, og den positive respons fra disse institusjonene har gjort det mulig å gjennomføre festivalen med dens høye kvalitet og den store oppslutning gjennom disse årene. Den for meg selvsagte bruk av kirkene uten at det ble avkrevd leie, har vært et konkret uttrykk for at OIK nettopp er vår kirkes eget tiltak i Oslo.

4. Med *den kirkelige økonomi* som preger vårt bispedømme, har jeg naturligvis forståelse for at KFiO må "snu hver sten" – både på utgifts- og inntektssiden. Jeg verdsetter derfor at vår festivaldirektør i enkelte tilfeller har tatt opp spørsmålet om OIK innenfor sitt begrensede budsjett kan kompensere noe av den ekstra belastning som for eksempel Domkirken får under festivalen. Jeg antar at dette også er et konstruktivt innsteg til samtalene med KFiO.

Med dette er det mitt håp at ledelsen i KFiO fortsatt vil se på OIK som vår kirkes egen festival og forbli en god samarbeidspartner i dette vesentlige bidrag til det kirkelige liv i vår by.

Oslo, 1 sept 2016
Ole Chr M Kvarme

Notat til Festivaldirektør Bente Johnsrud, Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival.

Takk for din henvendelse til meg som en av de to stiftere av Oslo Internasjonale Kirkemusikk festival om hvordan vi har tenkt om festivalens kirkelige identitet. Bakgrunnen for din henvendelse forstår jeg er forslaget fra Kirkevergen om at menighetene kan/må kreve inn leie for kirken også når det holdes kirkekonserter i festivalens regi. Jeg forstår det slik at dette fortsatt er en åpen samtale og er glad for å kunne bidra med noen refleksjoner både om historikken og det prinsipielle:

Den gang da du henvendte deg til meg som Oslo biskop og la fram dine visjoner om en kirkelig musikkfestival, talte du rett inn i mitt ønske om å styrke Den norske kirkes profil i Oslo. Prosjekter som «Gud i Storby» og « Kirke utenfor det hellige rom» som jeg tok initiativ, til reflekterte dette ønske. Din tanke om å starte en *kirkelig* musikkfestival og din henvendelse nettopp til meg som biskop i Oslo, oppfattet jeg umiddelbart som et forslag om en *kirkens egen* musikk festival. Jeg så dette både som en styrking av kirkens kulturelle plass i hovedstaden, og som et genuint uttrykk for Oslo bispedømmes ambisjoner om å nå videre ut med det kristne budskap.

For å hente inn den nødvendige kapital var det nødvendig å gå veien om en stiftelse. Men det har aldri vært tvil om at dette skulle være kirkens tilbud til Oslo by. Slik tror jeg det også hele tiden har vært oppfattet av Oslo kommune, Stortinget, Kulturrådet og private sponsorer. Oslo Domkor er jo også organisert som en stiftelse.

Oslo Internasjonale Kirkemusikk festival var altså ikke tenkt som et foretak på linje med andre tilbud av konserter/festivaler i Oslo. Den er også blitt genuint forankret i Den norske kirke og er et tydelig uttrykk for kirkens budskap og misjon, slik du på en så mesterlig måte har tydeliggjort det i ditt skapende programarbeid år etter år. Jeg har ofte sagt at det ikke er mange andre tiltak i vår kirke som når ut til så mange av kirkens medlemmer med bibelske tekster og derved kirkens budskap, slik det skjer kveld etter kveld i kirkemusikk festivalen med sine fremførelser bl.a. av de store klassiske pasjoner. Festivalens plassering i fastetiden er heller ikke tilfeldig.

Du har i programarbeidet lagt vekt på dyp forankring i *Den norske kirkes menigheter* i Oslo bispedømme. Og da jeg avsluttet mitt oppdag som styreleder, etter ti år, var det naturlig for meg å foreslå min etterfølger, biskop Kvarme, som styreleder, nettopp for å vise en sentral kirkelig forankring. Domprost og domorganist var med i styret fra begynnelsen av, og har fortsatt helt til nå.

Det vil etter min mening kunne fremstå som en svekkelse av festivalens opprinnelige visjon og dens tydelige kirkelige identitet, om den blir sett på som ett av mange musikk tilbud i Oslo. Det er derfor viktig at kirken i Oslo vedkjenner seg sitt medansvar og åndelige eierskap. Å kreve leie av festivalen for bruk av kirkene i bispedømmet, vil etter min oppfatning bryte med festivalens opprinnelige identitet og bidra til å underkjenne dens legitimitet som kirkens festival. Ingen ville vel tenk e på å kreve at lokale menigheters konserter skulle belastes med «husleie» i egen kirke. Det samme mener jeg må gjelde på bispedømme nivå. Jeg tror også det kan virke demotiverende for de som støtter festivalen økonomisk om «kirken selv» ikke vil stille opp med fri bruk av kirkens rom. Kirkemusikkfestivalen er kirkens forkynnelse av evangeliet. At kirkens medlemmer betaler for billettene må kunne sees som et kirkelig bidrag. Å kreve leie på toppen av dette kan synes noe umusikalsk. Det må snarere sees slik at når Kirkemusikk festivalen legger en av sine konserter til en av kirkene i bispedømmet er det et bidrag, en gave, til lokalmenigheten, slik bruken av domkirken som hovedarena er med på å befeste Oslo domkirke som et kulturelt og kirkelig kraftsenter i byen. En internasjonal kirkemusikk festival trenger kirkerommet som hovedarena.

H.K.H. Kronprinsesse Mette-Marit
festivalens høye beskytter

Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival
c/o Sentralen, PB 183 Sentrum, 0102 Oslo
Besøksadresse: Øvre Slottsgate 3, 0157 Oslo
Org.nr.: 982 255 694 / Konto: 1602.50.37247
Tlf. 2241 8115 / info@kirkemusikkfestivalen.no
www.kirkemusikkfestivalen.no

Robert Wright
Kirkelig Fellestråd i Oslo
Akersbakken 32
0172 Oslo

Oslo, 19. september 2016

Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival oppsto med et ønske om å bringe kirkemusikken og kirkens budskap ut til et større publikum. Ideen om å skape en kirkemusikkfestival for kirken i Oslo, landet og internasjonalt kom til meg etter syv år som daglig leder i Oslo domkor. Vi kan nå se tilbake på 16 festivaler med opp mot 600 prosjekter, hvorav 80 har vært urfremføringer av nye verk. Omkring 16.000 utøvere fra inn – og utland og nærmere 300.000 publikummere har fylt hovedstadens kirker med glede, undring, mangfold og store opplevelser.

Vi lever i en tid hvor vår religion og ukentlige kirkebesøk har mindre plass i menneskers liv enn i tidligere tider. Vi lever også i en globalisert verden hvor alle religioner har kommet nærmere, men ikke nødvendigvis har gjort religionsutøvelse mer samlendende i samfunnet. Musikk beveger oss og rører ved mennesker på en måte som ikke lar seg fange av språk. Den taler direkte, ærlig og alltid til noe i oss som går under fornuften og rett til hjertet. Den fungerer som brobygger og som formidler av verdier på tvers av kultur og religion. Kirkemusikken fungerer som brobygger mellom kirken og samfunnet for øvrig og mange mennesker får sitt første møte med kirken, Guds ord og kirkerommet gjennom musikalske opplevelser. Vi legger hvert år ned betydelige ressurser i formidling av tekst gjennom utarbeidelse av teksthefter til hver konsert med originaltekster som oversettes til norsk.

Hvert år fokuserer vi på å levendegjøre musikkhistorien gjennom å trekke linjer fra eldre tider frem til i dag, og presenterer også mangfoldet i kirkemusikken ved å inkludere musikk fra andre tradisjoner og kulturer. Hver festival har sitt tema og programmeringen tar utgangspunkt i dette og trekker linjer i tid og sjanger. Festivalen engasjerer hvert år kirkemusikere, kor og kantorer til å holde konserter i løpet av festivalen og under festivalhøymessene, som vi avholder i samarbeid med lokale menigheter. Festivalen ønsker gjennom disse høymessene å synliggjøre deler av det imponerende kirkemusikalske arbeidet som finner sted rundt i byens mange kirker, og løfte frem noen av de enestående musikerne og dirigentene som har sitt virke i Den norske kirke. Høymessene følger festivalens tematiske fokus og byr på alt fra urfremføringer av nye verk til prekenfrie a-cappella-messer. I løpet av 16 år har vi i samarbeid med de lokale menighetene utviklet omkring 95 festivalhøymesser til et stort publikum.

Det var derfor naturlig at Kirkemusikkfestivalen skulle ha sitt utspring i Den Norske Kirke med Biskop emeritus Gunnar Stålsett som formell stifter og medstiftere som blant andre Oslo domkirke, Oslo bispedømmeråd, Holmen menighet, Asker menighet, Sofienberg menighet, Markus menighet, Uranienborg menighet og Svenska Margareta kyrkans

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

DET KONGELIGE SLOTT • OSLO KOMMUNE • NORSK KULTURRÅD • BERGESENSTIFTELSE • STIFTELSE FRITT ORD
SPAREBANKSTIFTELSE DNB • DEXTRA MUSICA • NORGES MUSIKKHØGSKOLE • NRK • THON HOTEL OPERA • VÅRT LAND
OLA MÆLE • KREATIV FLORA • OSLO RÅDHUS • DEN TYSKE AMBASSADE • DEN SPANSKE AMBASSADE • DEN BELGISCHE AMBASSADE
DEN ITALIENSKE AMBASSADE • DET ITALIENSKE KULTURINSTITUTT I OSLO • BARRATT DUES MUSIKKINSTITUTT BACH ARCHIV LEIPZIG
BACHFEST LEIPZIG • ERNST VON SIEMENS MUSIKSTIFTUNG • PUBLIKUM • AFTENPOSTENS A-KORT OSLO BILUTLEIE
MARIANNE FELLIESEN • EMANUEL VIGELAND MUSEUM • KIRKELIG FELLESTRÅD I OSLO OG DEN NORSKE KIRKE

menighet og forsamling. I tråd med Den Norske Kirkes forpliktelse til mangfold, åpenhet og integrering er også Kirkemusikkfestivalen en inkluderende møteplass for mennesker uavhengig av tro og kirkelig tilhørighet, og vi etterstreber å skape en god arena for innlevelse og fordypning gjennom konserter og gudstjenester, men også gjennom foredrag, debatter og andre kunstneriske uttrykk med utspring i kirkelig tematikk.

Viktigheten av at Kirkemusikkfestivalen benytter seg av hovedstadens kirkerom har også gjentatte ganger blitt fremhevet som en avgjørende faktor for driftsstøtten fra Oslo kommune. Festivalens visjon og dens tydelige identitet som kirkens tilbud til Oslo by har ligget til grunn for tildelinger fra Oslo kommune, Stortinget, Kulturrådet og private sponsorer. Politikere vi har vært i kontakt med påpeker at Kirkelig fellesråd ved å kreve leie fra en festival hvis hovedoppgave er å styrke kirken og som i stor grad finansieres med offentlig støtte og ikke fra kommersiell drift vil gi et underlig inntrykk av Den Norske Kirke.

Tidligere byrådsleder for både kultur og kirke i Oslo kommune, Torger Ødegaard, gir klart uttrykk for følgende til festivalens ledelse:

«Jeg finner det helt urimelig og underlig at Kirkelig fellesråd i Oslo vurderer å kreve leie fra Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival; en festival som Oslo kommune hele veien har ansett som kirkens egen festival. Forslaget vil til syvende og sist ramme kirken selv, ved at Kirkemusikkfestivalen må kutte i antall produksjoner som følge av leieutgiftene. Dette vil igjen bidra til en forringelse av Den Norske Kirkes kulturtilbud.»

Et enstemmig styre kom med følgende uttalelse i styremøtet til Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival 6. september:

Sak 11/16 Informasjon om betaling og leie av kirkene under festivalen fra Kirkelig Fellesråd, ref. møte med R. Wright.

Styret er forskrekket over henvendelsen og undres over at Fellesrådet ikke anerkjenner festivalen som kirkens festival. Betaling av leie for kirkerommet er et brudd mot intensjonene, og i strid med forutsetningene for etableringen av festivalen.

Denne uttalelsen støttes av Oslo-biskop Ole Christian Kvarme og tidligere Oslo-biskop Gunnar Stålsett (se vedlagte notat).

Vi har full forståelse for at Kirkelig fellesråd i Oslo er helt avhengig av å finne nye finansieringskilder fremover. Det er også derfor Kirkemusikkfestivalen tidligere har bidratt til Oslo domkirke med støtte til oppussingen av domkirkens krypt og har tilbudt oss å bidra til liknende prosjekter i fremtiden. Dette for å understreke vår tilhørighet og forpliktelse overfor Kirken. Festivalen har også siden oppstarten hvert år gitt et antall fribilletter til de medvirkende kirkene samt spesialtilbud på festivalpass til prester, kantorer og ansatte i kirken.

Min tanke med opprettelsen av Kirkemusikkfestivalen og mitt arbeide med festivalen gjennom snart 17 år har hele veien vært motivert av å gi noe tilbake til kirken som har betydd mye for meg siden barnsben. Dette arbeidet vil jeg gjerne fortsette med, men ved en

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

DET KONGELIGE SLOTT • OSLO KOMMUNE • NORSK KULTURRÅD • BERGESENSTIFTELSEN • STIFTELSEN FRITT ORD
SPAREBANKSTIFTELSEN DNB • DEXTRA MUSICA • NORGES MUSIKKHØGSKOLE • NRK • THON HOTEL OPERA • VÅRT LAND
OLA MÆLE • KRBAIV FLORA • OSLO RÅDHUS • DEN TYSKE AMBASSADE • DEN SPANSKE AMBASSADE • DEN BELGISCHE AMBASSADE
DEN ITALIENSKE AMBASSADE • DET ITALIENSKE KULTURINSTITUTT I OSLO • BARRATT DUES MUSIKKINSTITUTT BACH ARCHIV LEIPZIG
BACHFEST LEIPZIG • ERNST VON SIEMENS MUSIKSTIFTUNG • PUBLIKUNG • AFTENPOSTENS A-KORT OSLO BILUTLEIE
MARIANNE HELLIEN • EMANUEL VIGELAND MUSEUM • KIRKELIG FELLESRÅD I OSLO OG DEN NORSKE KIRKE

innføring av leie opplever jeg at Den Norske Kirke ikke anerkjenner den gaven jeg har
forsøkt å gi den ved opprettelsen av festivalen.
Mitt håp er at Kirkelig fellesråd vil tenke annerledes i denne for oss krevende saken.

Med vennlig hilsen

Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival

Bente Johnsrud (sign.)
Festivaldirektør og kunstnerisk leder

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

DET KONGELIGE SLOTT • OSLO KOMMUNE • NORSK KULTURRÅD • BERGESENSTIFTELSEN • STIFTELSEN FRITT ORD
SPAREBANKSTIFTELSEN DNB • DEXTRA MUSICA • NORGES MUSIKKHØGSKOLE • NRK • THON HOTEL OPBRA • VÅRT LAND
OLA MÆLE • KREATIV FLORA • OSLO RÅDHUS • DEN TYSKE AMBASSADE • DEN SPANSKE AMBASSADE • DEN BELGISCHE AMBASSADE
DEN ITALIENSKE AMBASSADE • DET ITALIENSKE KULTURINSTITUTT I OSLO • BARRATT DUES MUSIKKINSTITUTT BACH ARCHIV LEIPZIG
BACHFEST LEIPZIG • ERNST VON SIEMENS MUSIKSTIFTUNG • PUBLIKUNG • AFTENPOSTENS A-KORT OSLO BILUTLEIE
MARIANNE HELLIESEN • EMANUEL VIGELAND MUSEUM • KIRKELIG FELLESRÅD I OSLO OG DEN NORSKE KIRKE